

Bilaga 1. Beskrivning av de fågelarter som har beaktats i arbetet med att föreslå nya SPA-områden i Kalmar län och i angränsande ekonomisk zon

I denna bilaga beskrivs de 53 fågelarter som Naturvårdsverket angivit som viktiga att beakta i arbetet med att utse nya SPA-områden. Två arter som Naturvårdsverket angivit, toppskarv och tretåig mås, förekommer endast i liten omfattning i Kalmar län, och behandlas inte vidare. Däremot beskrivs även fyra hotade fågelarter som häckar i kustnära miljöer, det vill säga strandskata, brushane, rödspov och storspov, som inte Naturvårdsverket angivit, men där Kalmar län kan anses ha ett särskilt ansvar för bevarandet av livskraftiga populationer i Sverige. Syftet med nedanstående text och tabeller är att ge läsaren en översiktlig bild av de angivna fågelarternas förekomster i länet och hur stor andel av de totala svenska eller europeiska bestånden som finns i Kalmar län under olika delar av året.

För varje art presenteras en tabell med basuppgifter om beräknade beståndstorlekar i olika områden. Vissa uppgifter kan vara delvis motstridiga vilket i flera fall kan förklaras av att beräkningarna avser olika år eller genomförts med olika metoder. I tabellen ges även information om i vilken hotkategori som arten är listad i av Artdatabanken, HELCOM och IUCN. Hotkategorier anges som CR=Critically Endangered / Akut hotad, EN=Endangered / Starkt hotad, VU=Vulnerable / Sårbar, NT=Near threatened / Nära hotad.

Artnamn *Vetenskapligt namn*

Artdata (1)	Helcom (2)	IUCN (3)	Bilaga1 (4)				
			x				
NV (5)	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	x p	x	x	x p	x	x	x
Fågl Sv (6)	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	x p	x p	x p	x p	x p		
	Sv Fågl (7)		Öl Fågl (8)			Öl 2008 (9)	Lst 21 (10)
	x p		x p			x p	x p

Artikel 4.2 SPA-trigger: xx

Identifiera: xx

Följande källor har använts till information i tabeller:

- (1) Hotkategori enligt Rödlistade arter i Sverige 2020, Artdatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet (Artdatabanken 2020).
- (2) Hotkategori enligt HELCOM Red List of Baltic Sea species in danger of becoming extinct (HELCOM 2013).

- (3) Hotkategori enligt The IUCN Red List of Threatened Species (BirdLife International 2022)
- (4) EUs fågeldirektiv. Om arten är upptagen i Bilaga 1. Ja/nej.
- (5) Naturvårdsverkets uppgifter i ”Tabell över fågelarter som berörs av marint utpekande SPA”. Uppgifterna avser: Antal häckande par, antal övervintrande individer, antal rastande individer i Sverige och 1 % av dessa antal samt 1 % av total flyway population. Med flyway population menas antalet individer i hela det geografiska område som en flyttande fågelart utnyttjar under hela sin livscykel. De flesta flyttande arter som häckar i Norden och västra Ryssland flyttar längs East Atlantic Flyway.
- (6) Uppgifter om antal häckande par i Sverige, Kalmar län, landskapet Öland, landskapet Småland respektive i Gotlands län enligt ”Fåglarna i Sverige – antal och förekomst”, Sveriges Ornitologiska Förening / BirdLife Sverige (Ottosson et al. 2012).
- (7) Uppgift om antal häckande par i Sverige enligt ”Sveriges Fåglar 2021” (BirdLife Sverige 2022). Anges endast när uppgift avviker från den uppgift som anges av Naturvårdsverket enligt punkt 5.
- (8) Uppgift om antal häckande par på Öland enligt ”Ölands Fåglar”, kapitel om ”Fågelarter observerade på Öland”, Sveriges Ornitologiska Förening / BirdLife Sverige (SOF 2015).
- (9) Uppgift om antal häckande par på Ölands sjömarker år 2008 enligt ”Strandängsfåglar – Rapport från Gemensamt delprogram täckande perioden 1998–2018”. Länsstyrelsen Skåne. Rapport 2019:24 (Ottvall et al. 2019).
- (10) Uppgift om antal häckande par på Ölands sjömarker år 2021 enligt beräkningar baserade på Länsstyrelsen i Kalmar läns inventeringar.

Tomma celler i översta raden i tabellen innebär att arten inte är klassad som hotad. Andra tomma celler innebär att en beräkning av antalet individer eller par saknas eller inte är tillämplig. Antal följt av p avser antal par. För övervintrande och rastande anges antal individer. Direkt under tabellen anges även de kategorier av fåglar och miljöer som Naturvårdsverket angivit som viktiga att identifiera för angivna fågelarter när de häckar, flyttar, övervintrar eller rastar.

I den beskrivande texten anges även referenser till andra publicerade källor eller till Artportalen (Artdatabanken, Sveriges Lantbruksuniversitet). För flera arter beskrivs även resultat från inventeringar av Ölands sjömarker (Pettersson 2001, Wallin et al. 2009, Ottvall et al. 2019), och Smålandskusten (Larsson 2001, Johansson och Larsson 2008, 2019). Information om inventerade delområden på Ölands sjömarker finns även i bilaga 2.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus bewickii*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
		VU	Ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	0 p		2 400			24	220
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	0 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: Rastplatser, flygstråk

Det nordvästeuropeiska beståndet av mindre sångsvan uppgår till cirka 20 000 individer (Beekman et al. 2019). Arten häckar på den arktiska ryska tundran och övervintrar främst i Tyskland, Nederländerna och Storbritannien. Huvuddelen av det nordvästeuropeiska beståndet flyttar under vår och höst längs Östersjöns östra kust via de baltiska länderna men även till en mindre del via Öland och Gotland. Mindre sångsvan är beroende av ett nätverk av rastlokaler under flytten till och från Arktis (Nagy et al. 2012).

Mindre sångsvan kan ses rastande på Öland, oftast längs kusten, och tidvis längs Kalmar läns ostkust i främst mars och oktober-november under vår- och höstflytten (SOF 2015, Artportalen). Antalet individer som passerar eller rastar är svårt att bedöma, men en rimlig bedömning kan vara att mellan 500 och 1 000 individer, det vill säga cirka 2,5-5 % av det nordvästeuropeiska beståndet passerar eller rastar i Kalmar län under ett år.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			Ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	8 500 p	16 000	104 000	85	160	1 040	590
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	5 400 p	85 p	2 p	250 p	3 p		
			Öl Fågl				
			1-10 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande
Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Från att ha varit en sällsynt art som enbart häckade i Norrland har sångsvanen under senare delen av 1900-talet spridit sig söderut. Idag häckar sångsvanen vid sjöar och våtmarker i alla svenska län. Arten övervintrar främst i Tyskland, Danmark, Nederländerna men även i södra Sverige.

Ett fåtal par häckar på Öland (Artportalen). Även om antalet häckande par är relativt stort i Småland som helhet så häckar sannolikt få eller inga par i de kustområden i Kalmar län som är aktuella att klassas som SPA-områden.

Flockar av rastande och övervintrande sångsvan ses på jordbruksmark och längs kusten i Kalmar län inklusive på Öland från oktober till mars (Nilsson 2016b, SOF 2015). Antalet övervintrande individer i Kalmar län beräknades uppgå till cirka 1 600 individer år 2015, det vill säga drygt 10 % av antalet som övervintrar i Sverige (Nilsson 2016b). Andelen som övervintrar i terrestra miljöer, bl.a. på jordbruksmark, långt från kusten har ökat.

Knölsvan *Cygnus olor*

Artdata	Helcom	IUCN		Bilaga 1				
				nej				
NV	Häckande	Vinter		Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	7 500 p			40 000	75		400	2 500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H		Öland	Småland	Gotland I		
	7 500 p	700 p		300 p	450 p	120p		
				Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
				101-1000p			230 p	157 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande, rastande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser

Knölsvan häckar vid kusten och sjöar i södra Sverige samt längs kusten upp till Västerbotten. Knölsvan kan ses i Kalmar län under hela året. Cirka 50 000 individer övervintrade i Sverige år 2015 (Nilsson and Haas 2016) och cirka 20 % av de övervintrande individerna fanns runt Gotland och Öland.

På Öland finns cirka 2 % av Sveriges häckande bestånd. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har knölsvan setts någon gång i nästan alla (94) delområden. Ansamlingar om fler än 10 par har setts i 7 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 10 par har setts är delområde nr 41, 43, 44, 63, 68, 86 och 91. Av dessa ligger delområde nr 41, 43, 44, och 86 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av hela Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 110 par knölsvan. Det häckande beståndet i ytterskärgården mellan Mönsterås och Västervik har varit stabilt kring cirka 50 par mellan år 1990 och 2016. En bedömning är att cirka 200 par dessutom häckar i Smålandskustens inner- och mellanskärgård. Cirka 4 % av Sveriges bestånd häckar längs Smålandskusten.

Knölsvan ruggar vingfjädrarna i juni-juli och kan ej flyga under en period om cirka fyra veckor. Knölsvanar från en större region kan inför ruggningen ansamlas i stort antal på vissa gynnsamma platser längs kusten. Flockar om 100–500 individer ses regelbundet i juli längs Ölands ostkust. Om det finns betydligt större ansamlingar längs Kalmar läns kuster under ruggningen bör undersökas vidare.

Vid flyginventeringen år 2022 observerades drygt 5 000 övervintrande knölsvanar längs Smålandskusten mellan Ekenäs och Simpevarp. Ytterligare övervintrande knölsvanar finns i Kalmar län norr om Simpevarp. Runt Ölands kust observerades drygt 2 000 övervintrande knölsvan år 2015. Kalmar län kan därmed antas hysa cirka 15 % av Sveriges övervintrande bestånd.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	2 900 p	27 000	232 000	29	270	2320	2400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	4 900 p	450 p	450 p	5 p	3 000 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	
	2 000 p		101-1000p			698 p	

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande

Identifiera: Häckningsområden

Antalet häckande par av vitkindad gås på Öland har förändrats mycket snabbt. Det första häckande paret upptäcktes år 1982 på ön Kåreholm på Ölands ostkust (Larsson and Forslund 1994, Black et al. 2014). Antalet häckande par ökade och under perioden 1999–2008 häckade mellan 600 och 800 par årligen totalt i de fyra kolonierna på öarna Kåreholm, Sillgrund, Villgrund och Marskär längs östra Öland. Från år 2009 till 2021 minskade antalet häckande par snabbt, och år 2021 häckade endast cirka 24 par på Öland. En likartad utveckling har skett på Gotland. Som mest häckade cirka 4700 par på Gotland år 2002. Till år 2021 hade antalet häckade par minskat till endast cirka 215 par. Orsaken till den snabba nedgången på Öland och Gotland under senare år är havsörnens återkomst. Häckningsplatserna på Öland finns uteslutande på öar (delområden nr 54, 56, 61 och 63). Dessa öar hyser också många andra skyddsvärda häckande fågelarter. Vitkindade gäss ruggar i juli och ansamlas då i större flockar vid kusten nära bra betesplatser.

Den vitkindade gåsen har utökat sitt utbredningsområde i Sverige utanför Gotland och Öland och häckande vitkindade gäss kan numera påträffas i hela landet på öar längs kuster och vid vissa sjöar. Hur många par som i dagsläget häckar i Sverige är på grund av snabba förändringar dåligt känt. Endast enstaka par har noterats häcka på öar längs Smålandskusten.

Det i Ryssland arktiskt häckande beståndet av vitkindad gås har ökat under senare år och uppgår numera till cirka 1,4 miljoner individer. Dessa arktiskt häckande fåglar passerar och rastar i Östersjöområdet under vår (mars till mitten av maj) och höst (oktober-november), bland annat på Öland, Gotland och i Estland (Jensen et al. 2018, Black et al. 2014). En betydande och ökande andel av beståndet stannar numera dock kvar i övervintringsområdena i Nederländerna och Tyskland ända till maj månad och passerar Östersjöområdet på våren utan att rasta.

De viktigaste rastplatserna för arktiskt häckande vitkindade gäss finns på strandängar/sjömarker och annan öppen jordbruksmark, bland annat längs Ölands östra kust. På hösten rastar mycket stora antal på till exempel Schäferiängarna. Skydd av rastplatser på Öland bör implementeras på ett sådant sätt att även betesskador på annan jordbruksmark kan reduceras. AEWA antog år 2018 en ”International Single Species Management Plan for the Barnacle Goose” (Jensen et al. 2018).

Grågås *Anser anser*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	41 000 p	30 000		410	300		6100
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	41 000 p	3 500 p	1 500 p	4 500 p	1 500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			>1 000 p			1 037 p	284 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande

Identifiera: Häckningsområden

Grågåsen häckar vid sjöar, våtmarker och kusten i Götaland och Svealand samt i Norrlands kustland. Grågåsen var mycket ovanlig i södra Sverige i början på 1900-talet men har ökat mycket kraftigt i antal under de senaste decennierna. Det första häckande paret på Öland hittades år 1941 och år 1988 häckade drygt 100 par på Öland (SOF 2015). Därefter flerdubblades beståndet och kring år 2012 kan så många som 1500 par ha häckat på Öland vilket är cirka 4 % av Sveriges häckande bestånd. Inventeringar därefter pekar på en minskning.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har grågås setts någon gång i nästan (94) delområden. Fler än 30 par har setts i 18 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par setts under något är delområde nr 12, 29, 43, 47, 51, 54, 55, 60, 64, 68, 70, 73, 76, 86, 86b, 87, 89 och 90. Av dessa ligger delområde nr 29, 43, 47, 51, 54, 55, 60, 70, 73, 86, 86b, 89 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen 2007 av hela Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 290 par grågås. Det häckande beståndet i ytterskärgården mellan Mönsterås och Västervik ökade mellan 1990 och 2012 från drygt 100 par till cirka 220 par men minskade därefter till cirka 100 par 2016. En bedömning är att cirka 100 par dessutom häckar i Smålandskustens inner- och mellanskärgård. Upp till 1 % av Sveriges bestånd häckar längs Smålandskusten

Grågäss ruggar vingfjädrarna i juni-juli och kan ej flyga under en period om cirka tre veckor. Grågäss från en betydligt större region än Kalmar län kan då ansamlas i större antal på vissa gynnsamma platser längs kusten. Flockar om hundratals ibland flera tusen individer ses regelbundet i juni och juli längs bland annat Ölands ostkust (Artportalen). Om det finns särskilt viktiga ruggningsområden längs Kalmar läns kuster som hyser en betydelsefull andel av Sveriges bestånd bör undersökas vidare. Grågås kan jagas på hösten efter den 11 augusti. Under 2010-talet har avskjutningen i Sverige legat på cirka 20 000–25 000 fälda individer per år, enligt Svenska Jägareförbundets Viltövervakning. AEW antog år 2018 en "International Single Species Management Plan for the Greylag Goose" (Powolny et al. 2018).

Grågåsen övervintrar även till viss del i Kalmar län. Flockar om flera hundra individer ses regelbundet i januari mellan Kalmar och Värnanäs och på Öland (Artportalen).

Gravand *Tadorna tadorna*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	5 300 p			53			3 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	7 600 p	2 000 p	1 500 p	500 p	1500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			>1 000 p			1 362 p	464 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Gravanden häckar längs Sveriges södra kuster och lokalt i inlandet. År 2008 häckade upp mot 18 % av landets gravänder på Öland. Senare inventeringar på Öland indikerar en betydande minskning från cirka 1360 par 2008 till cirka 460 par 2021. Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av häckande gravand i Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har gravand setts någon gång i nästan alla (95) delområden. Fler än 30 par har setts i 18 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par setts under något är delområde nr 6–8, 10, 29, 37, 40, 44, 47, 50, 54, 63, 67, 68, 76, 77, 80 och 87. Av dessa ligger delområde nr 29, 37, 40, 44, 47, 54, 77 och 80 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen 2007 av hela Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 20 par gravand. Det häckande beståndet i ytterskärgården mellan Mönsterås och Västervik har minskat från cirka 40 par 1993 till cirka 10 par 2016. Arten häckar sannolikt inte i Smålandskustens inner- och mellanskärgård. Huvuddelen av Kalmar läns häckande gravänder finns sålunda på Öland.

Bläsand *Mareca penelope* (*Anas penelope*)

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	17 000 p	10 000	230 000	170 p	100	2 300	15 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	34 000 p	15 p	15 p	20 p	5 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			15 p	5 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområde, övervintringsområde, rastplatser

Bläsand häckar främst i Norrland i sjöar och våtmarker, och fåtaligt i Götaland. Arten övervintrar till del i Sverige, främst i Skåne. Endast enstaka par häckar på Öland och längs Smålandskusten.

Under hösten flyttar och rastar bläsand i stort antal längs Ölands kust och i Kalmarsund. Små flockar av övervintrande bläsänder ses även regelbundet längs Ölands kust (Artportalen).

Stjärtand *Anas acuta*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU		VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	580 p	130	13 000	5,8 p	1,3	130	600
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	820 p	10 p	10 p	2 p	20 p		
			Öl Fågl			Öl 2007	Lst 2021
			1-10 p			9 p	4 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: Rastplatser

Stjärtanden häckar främst öster om fjällkedjan och vid Norrlandskusten och med ett fåtal par på Öland och Gotland. Stjärtanden har minskat i antal, särskilt i södra Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har stjärtand setts någon gång i 36 delområden. Fler än 3 par har setts i 8 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 3 par setts under något år är delområde nr 1c, 8–10, 14, 31, 45 och 87. Av dessa ligger inget delområde utanför nuvarande SPA områden.

Endast enstaka par har setts vissa år vid inventeringar i Smålandskustens ytterskärgrård. Arten häckar sannolikt inte i Smålandskustens inner- och mellanskärgrård.

Kricka *Anas crecca*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	76 000 p		150 000	760 p		1 500	5 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	100 000 p	3 700 p	200 p	8 400 p	300 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			107 p	102 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Krickan häckar i hela landet vid sjöar och våtmarker. Cirka 100 par häckar på Öland vilket är mindre än 1 % av Sveriges bestånd.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har kricka setts någon gång i 82 delområden. Fler än 5 par har setts i 25 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 5 par setts under något är delområde nr 1c, 6–11, 14, 16, 29, 31, 37, 41, 44, 45, 60, 63, 64, 68, 73, 75, 80, 87 och 90. Av dessa ligger delområde nr 29, 37, 41, 44, 60, 73, 75 och 80 utanför nuvarande SPA områden.

Endast ett fåtal häckande par har setts vid inventeringar av öar i Smålandskustens ytterkärgård. Ytterligare par häckar sannolikt i Smålandskustens inner- och mellanskärgård.

Under hösten flyttar och rastar kricka längs Ölands kust och i Kalmarsund. Flockar om hundratals individer ses regelbundet längs Ölands kust även under vintern (Artportalen).

Brunand *Aythya ferina*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN		VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	500 p	1 400		5 p	14		3 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 100 p	100 p	50 p	150 p	30 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	350 p		11-100 p			4 p	0 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Brunanden häckar i näringsrika sjöar i södra Sverige och i Norrlands kustland. Något eller några tiotal par häckar på Öland. Vid sjömarksinventeringarna har endast ett fåtal par (färre än 10 par) observerats.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har brunand setts någon gång i 9 delområden det vill säga i delområde nr 9, 11, 44, 45, 64, 76, 86b, 87 och 89. Av dessa ligger delområde nr 44, 86b, och 89 utanför nuvarande SPA områden.

Häckande brunand har inte setts vid inventeringar av öar i Smålandskustens ytterskärgård. Brunand häckar sannolikt inte heller i inner- eller mellanskärgården.

Cirka 1 200 brunänder övervintrade år 2015 i Sverige vilket är mindre än 1 % av nordvästeuropas övervintrande bestånd (Nilsson and Haas 2016). I Sverige ses övervintrande brunänder främst i Blekinge men även till del i Kalmar län. Brunänder ses vanligen i flockar av övervintrande vigg.

Vigg *Aythya fuligula*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	NT	NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	75 000 p	180 000		750 p	1 800		12 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	75 000 p	1 000 p	100 p	1 600 p	400 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			127 p	48 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, rastplatser

Vigg häckar i hela Sverige, främst i Norrland och i östra Götaland och Svealand.

Antalet häckande par har minskat på Ölands sjömarker från över 100 par 2008 till cirka 50 par 2021. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har vigg setts någon gång i 50 delområden. Fler än 10 par har setts i 10 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 10 par setts under något år är delområde nr 6, 9, 64, 73, 82, 83a, 83b, 87, 89 och 91. Av dessa ligger delområde nr 73, 82, 83a, 83b och 89 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen 2007 av hela Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 400 par vigg. Vigg noterades vid 68 av 137 lokaler och kan därför betraktas som väl spridd längs Smålandskusten. Det häckande beståndet i ytterskärgården mellan Mönsterås och Västervik minskade mellan 1990 och 2016 från cirka 250 par till cirka 170 par 2016. Ytterligare cirka 400 par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården. Cirka 1 % av Sveriges bestånd av vigg häckar på Öland och längs Smålandskusten.

År 2015 beräknades att cirka 182 000 vigg övervintrade i Sverige vilket utgör cirka 16 % av det nordvästeuropeiska beståndet (Nilsson and Haas 2016). Vid flyginventeringen av Smålandskusten mellan Ekenäs och Simpevarp vintern 2022 sågs cirka 31 900 vigg. Ytterligare ett antal tusen individer kan antas ha övervintrat vintern 2022 längs Ölands kust. Vid inventeringar år 2015 sågs till exempel cirka 13 600 vigg längs Ölands kust. Drygt 20 % av de i Sverige övervintrande viggarna övervintrar i Kalmar län.

Bergand *Aythya marila*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN	EN		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 100 p	27 000		11 p	270		3 100
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 400 p	0 p	0 p	0 p	5 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: häckningsområden, övervintringsområden, rastplatser, flygstråk

I Sverige häckar berganden främst i sjöar i fjällkedjan samt vid kusten i Västerbotten och Norrbotten. Enstaka par häckar även längre söderut längs Östersjökusten. Bergand häckar även i norra Norge, Finland och Ryssland.

Det nordvästeuropeiska beståndet har minskat kraftigt under senare decennier från cirka 309 000 individer under perioden 1988–1991 till cirka 192 000 under perioden 2015–2018 (Marchowski et al. 2020). Samtidigt har det centrala övervintringsområdet förskjutits mot nordväst från bland annat Nederländerna mot Östersjöregionen. I Östersjön övervintrar berganden främst i laguner södra Östersjön men en ökande andel av det europeiska beståndet övervintrar numera runt Gotlands kuster (Nilsson and Haas 2016). Av de som övervintrar i Sverige så övervintrar upp mot 90 % runt Gotland.

Flockar om upp till flera hundra bergänder, i vissa fall flockar om upp mot tusen eller fler individer, ses även regelbundet längs Ölands kust och i Kalmarsund (Artportalen). Kalmar län och Gotlands län har därmed ett särskilt ansvar för bevarandet av övervintringsområden för bergand i Sverige.

Enstaka par har setts vissa år under sommaren vid inventeringar av Smålandskusten. Inga häckande par har sett på Öland.

Ejder *Somateria mollissima*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN	VU/EN	NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	59 000 p	52 000		590 p	520		9 800
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	150 000 p	3 000 p	1 000 p	2 000 p	6 000 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			425 p	40 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande,

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser, flygstråk

Ejdern häckar på öar och skär utmed svenska kusten. Längs norrlandskusten är tätheten låg. Antalet häckande ejdrar har minskat mycket kraftigt i Östersjön sedan 1990-talet (Lehikoinen et al. 2020). Minskningen har på många håll accelererat under de senaste 10 åren.

Vid sjömarksinventeringarna på Öland år 1988 och 1998 noterades cirka 1 000 par ejder. År 2021 skattades antalet till endast cirka 40 par. År 1988 noterades t.ex. fler än 200 par i delområde nr 56 där ön Kåreholm är belägen. Motsvarande dramatiska minskningar av antalet häckande ejder har observerats på Gotland, i Stockholms skärgård och i kärnområden i Finland. Ejdern placerar sitt bo på öar och skär men honor med ungar kan efter kläckningen ses med ungar utefter stora delar av kusten.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har ejder setts någon gång i 90 delområden. Fler än 30 par har setts i 14 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par setts under något år är delområde nr 12, 37, 42, 44, 46, 54, 56, 59, 63, 68, 73, 83a, 83b och 86. Av dessa ligger delområde nr 37, 42, 44, 54, 56, 59, 73, 83a, 83b, och 86 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård observerades cirka 1600 par ejder. Antalet häckande par har därefter minskat kraftigt. Få par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården. Hur många par som i dagsläget häckar i Kalmar län och i Sverige som helhet är på grund av snabba förändringar dåligt känt.

Under mars och april flyttar ejdern från övervintringsområden i danska vatten genom Kalmarsund till häckningsplatser i Sverige och Finland.

Kalmar län liksom övriga län med kust mot Östersjön har ett ansvar för bevarandet av det snabbt minskande beståndet av häckande ejder. AEWA, det vill säga "Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds", har färdigställt ett Draft till en "International Single Species Action Plan for the Common eider" som förväntas antas inom kort (Lehikoinen et al. 2020).

Svärta *Melanitta fusca*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU	VU/EN	VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	7 100 p	5 500		71 p	55		4 500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	10 000 p	200 p	100 p	100 p	500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			59 p	0 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande,

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser, flygstråk

I Sverige häckar svärtan längs Östersjökusten och i Norrlands inland och fjälltrakter. Arten häckar även i norra Norge, Finland och Ryssland. Svärtan övervintrar främst i sydöstra, södra och sydvästra Östersjön samt i Kattegatt. Antalet häckande och övervintrande svärter i Östersjöregionen har minskat kraftigt sedan 1990-talet (Skov et al. 2011, Dagys et al. 2018).

Vid sjömarksinventeringen på Öland 1988 observerades cirka 325 par svärta. Därefter har antalet par minskat kraftigt. Efter 2015 har inga par setts vid motsvarande inventeringar på Öland.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård observerades cirka 90 par svärta. Antalet häckande par har därefter minskat. Ytterligare cirka 50 par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården.

Kalmar län liksom övriga län med kust mot Östersjön har ett ansvar för bevarandet av beståndet av häckande svärta. AEWa har antagit en ”International Single Species Action Plan for the Velvet Scoter” (Dagys et al. 2018).

Sjöorre *Melanitta nigra*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	EN winter		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	6 100 p	4 500		61 p	45		5 500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	6 100 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser, flygstråk

Sjöorren häckar vid sjöar i svenska fjällkedjan samt i norra Norge, Finland och Ryssland. Arten övervintrar i södra Östersjön, danska sunden och Kattegatt men även längre söderut längs Atlantkusten.

Under höst och vår ses flockar om hundratals och tidvis tusentals sjöorrar sträcka genom Kalmarsund och längs Ölands kust. Mindre flockar kan även ses under vintern längs Ölands kust.

Alfågel *Clangula hyemalis*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT/EN	EN winter	VU/LC	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	900 p	370 000		9 p	3 700		16 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 300 p	0	0	0	0		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser, flygstråk

Alfågeln häckar vid små sjöar i svenska och norska fjällkedjan samt i norra Finland och på den ryska tundran. Huvuddelen av alfågeln i det nordvästeuropeiska och västsibiriska beståndet övervintrar i Östersjön. Det nordvästeuropeiska och västsibiriska beståndet har minskat mycket kraftigt under de senaste 30 åren (Durinck et al. 1994, Skov et al. 2011, Hearn et al. 2015). På grund av den snabba minskningen har alfågeln klassats som globalt sårbar på IUCNs rödlista (Hearn et al. 2015). Senare inventeringar har indikerat en fortsatt minskning efter år 2009 (Nilsson 2012, 2016).

De internationellt samordnade flyg- och båtinventeringar som genomförts i Östersjön mellan 1992 och 2022 visar att flera av de allra viktigaste övervintringsområdena är belägna vid musselrika utsjöbankar i centrala Östersjön. Särskilt viktiga övervintringsområden finns vid Hoburgs bank, Norra Midsjöbanken och Södra Midsjöbanken i svensk ekonomisk zon söder om Gotland och öster om Öland (Skov et al. 2011). Mycket viktiga övervintringsområden finns även längs Gotlands och Ölands ostkust, vid Ölands Norra Grund samt mellan Fårö och Gotska Sandön (Larsson 2018). Alfågeln är en av få marina arter i den svenska faunan där en betydande andel av världspopulationen för sin långsiktiga överlevnad är beroende av havsområden i svenska vatten och i svensk ekonomisk zon.

Vintertid dyker alfåglar efter föda vid botten. De äter främst blåmussla. Alfåglar dyker ofta ned till bottnar på 10–25 m djup och mer sällan ned till 25–35 m djup (Durinck et al. 1994). Förekomsten av blåmussla är vanligtvis mer sparsam på djupare områden eftersom djupare bottnar i större utsträckning täcks av mjuka sediment.

Kalmar län och Gotlands län har därmed ett särskilt ansvar för bevarandet av det nordvästeuropeiska och västsibiriska beståndet av övervintrande alfågel. AEWAs har antagit en ”International Single Species Action Plan for the Long-tailed Duck” (Hearn et al. 2015).

Knipa *Bucephala clangula*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	65 000 p	90 000		650 p	900		11 400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	89 000 p	1 100 p	5 p	4 400 p	10 p		
			Öl Fågl				
			1-10 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser

Knipan häckar vid sjöar i hela Sverige förutom i fjällen. Knipan häckar i trädhål eller i holkar och är därför ovanlig som häckfågel i Smålandskustens ytterskärgård och på öppna sjömarker. Hur stort det häckande beståndet av knipa är i Smålandskustens inner- och mellanskärgård är dåligt känt men det bedöms understiga 1 % av Sveriges bestånd.

Knipan övervintrar längs Östersjöns kuster inklusive längs Smålandskusten och runt Ölands kust. Det totala övervintrande beståndet i Sverige skattades till cirka 90 000 år 2015 (Nilsson and Haas 2016). Vid flyginventeringen av Smålandskusten mellan Ekenäs och Simpevarp vintern 2022 sågs drygt 3 000 individer. Vid inventeringar vintern 2015 sågs drygt 8 000 knipor runt Ölands kust. Cirka 12 % av de i Sverige övervintrande kniporna kan därmed antas övervintra i Kalmar län.

Salskrake *Mergellus albellus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 100 p	10 000 p	12 000 p	11 p	100	120	400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 600 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

I Sverige häckar salskrake vid sjöar i Norrbottens och Västerbottens län. Arten häckar även i Finland och norra Ryssland. Den europeiska populationen skattas till cirka 40 000 individer vara en stor och ökande andel övervintrar i Östersjön (Pavon-Jordan et al. 2015).

Det viktigaste övervintringsområdet i Östersjön finns vid laguner i nordöstra Tyskland och nordvästra Polen men en ökande andel övervintrar i svenska vatten i Kalmarsund, och längs Ölands, Gotlands och Blekinges kust. År 2015 skattades att cirka 8 000 individer övervintrade i svenska vatten (Nilsson and Haas 2016). Salskrake äter fisk som den fångar på grunt vatten nära kusten.

Vid flyginventeringen av Smålandskusten mellan Ekenäs och Simpevarp år 2022 sågs cirka 550 individer och vid inventeringar år 2015 sågs cirka 1 900 individer. Salskrake ses även tidvis runt Ölands kust. Cirka 25 % av de övervintrande salskrakarna i Sverige, och cirka 5 % av Europas bestånd av salskrake, bedöms övervintra i Kalmar län. Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av det europeiska beståndet av övervintrande salskrake.

Småskrake *Mergus serrator*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	VU winter	NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	21 000 p	10 000	19 000	210	100	190	1 700
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	21 000 p	300 p	150 p	180 p	200 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			124 p	2 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: häckningsområden, övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser

Småskraken häckar i hela Sverige, främst längs kusterna. Vid sjömarksinventeringarna på Öland mellan 1988 och 2021 har upp till 200 par observerats. Under senare år har antalet skattats till enbart något eller några tiotal par.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har småskrake någon gång i 75 delområden. Fler än 10 par har setts i 9 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 10 par setts under något år är delområde nr 1a, 7, 54, 70, 77, 83b, 86, 86b och 87. Av dessa ligger delområde nr 54, 70, 77, 83b, 86 och 86b utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård observerades cirka 170 par småskrake. Antalet häckande par ökade sakta mellan 1990 och 2011 men har minskat något därefter. Småskraken är mycket ovanlig som häckfågel i inner- och mellanskärgården. Cirka 1–2 % av de i Sverige häckande småskrakarna finns i Kalmar län

Småskrake övervintrar i Östersjön såväl längs kusterna som i utsjöområden i sydvästra Östersjön. Cirka 9 000 individer beräknades övervintra i svenska vatten år 2015 (Nilsson and Haas 2016). Mindre grupper av övervintrande småskrake kan ses i Kalmarsund och runt Öland.

Storskrake *Mergus merganser*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	34 000 p	35 000	77 000	340	350	770	2 700
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	34 000 p	900 p	40 p	2 000 p	300 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			55 p	41 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: Övervintringsområden, ruggningsområden, rastplatser

Storskraken häckar i hela landet vid såväl sjöar som vid kusten. Den häckar i trädhåll och holkar. Hur många som häckar i Smålandskusten inner- och mellanskärgård är inte känt men bedöms understiga 1 % av Sveriges bestånd. Efter kläckningen kan honor med ungar ses vid kusten. Storskrake äter fisk som den fångar i områden grundare än 10 meter.

Storskrake övervintrar längs Östersjöns kuster. Cirka 40 000 individer beräknades övervintra i svenska vatten år 2015, vilket utgjorde cirka 15 % av det nordvästeuropeiska övervintrande beståndet (Nilsson and Haas 2016). Viktiga övervintringsplatser finns i södra Östersjön och i danska vatten, men även i Kalmarsund och längs Gotlands och Blekinges kust.

Vid flyginventeringen av Smålandskusten mellan Ekenäs och Simpevarp vintern 2022 sågs cirka 5 300 individer. Ytterligare några hundratal individer kan antas övervintra runt Ölands kuster. Smålandskusten som helhet kan hysa upp mot 20 % av Sveriges övervintrande storskrake. Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av det övervintrande beståndet av storskrake.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	EN winter	VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 100 p			11 p			500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 100 p	40 p	40 p	0 p	17 p		
			Öl Fågl				
			11-100 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Gråhakedopping häckar i näringsrika sjöar och dammar. Den saknas därför som häckfågel på Ölands sjömarker och i Smålandskustens skärgård.

De gråhakedoppingar som övervintrar i Östersjön finns huvudsakligen längs Danmarks, Tysklands och Polens kust. Enstaka individer eller mindre grupper, ibland flockar om upp till hundratalet individer, övervintrar längs Ölands kust (Artportalen). Enstaka individer ses även vintertid längs Smålandskusten.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	22 000 p		24 000	220 p		240	3 500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	22 000 p	1 000 p	40 p	2 000 p	40 p		
			Öl Fågl				
			11-100 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande , rastande

Identifiera: övervintringsområden, rastplatser

Skäggdoppingen häckar i näringsrika sjöar och havsvikar i södra och mellersta Sverige samt längs Norrlandskusten.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 26 par skäggdopping. Vid senare inventeringar av ytterskärgården har upp till 80 par setts. Ytterligare cirka 100 par bedöms häcka i Smålandskustens inner- och mellanskärgård.

De skäggdoppingar som övervintrar i Östersjön finns huvudsakligen längs Tysklands och Polens kust. Enstaka individer eller mindre flockar, ibland flockar om upp till hundratalet individer, övervintrar längs Ölands kust (Artportalen). Enstaka övervintrande individer ses även vintertid längs Smålandskusten

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	VU/NT	NT	ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	2 000 p			220 p			55
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 200 p	40 p	25 p	65 p	60 p		
			Öl Fågl				
			11-100 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, rastplatser

Svarthakedoppingen häckar sparsamt i näringsrika sjöar, gölar och dammar i hela Sverige nedan fjällkedjan.

Enstaka par av svarthakedopping har observerats vid inventeringar av Smålands ytterkärgård. Ytterligare enstaka par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården.

De svarthakedoppingar som övervintrar i Östersjön finns huvudsakligen längs Tysklands och Polens kust. Enstaka individer eller mindre flockar, ibland flockar om upp till tioalet individer, övervintrar längs Ölands kust (Artportalen).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	2 000 p			20 p			730
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 200 p	400 p	400 p	1 p	300 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			530 p	740 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: rastplatser

På Ölands sjömarker häckade cirka 740 par 2021. Sjömarkerna hyser därmed cirka 37 % eller mer av Sveriges häckande bestånd. Kalmar län har därmed ett särskilt ansvar för bevarandet av skärfläcka i Sverige. Huvuddelen av Sveriges häckande bestånd finns på Öland, Gotland, i Skåne och Halland.

Skärfläcka häckar ofta i kolonier på strandängar eller på små öar. Skärfläckan byter ofta häckningsplats mellan år. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har skärfläcka setts någon gång i nästan alla (85) delområden. Ansamlingar om fler än 10 par har setts i 41 delområden och ansamlingar av fler än 30 par har setts i 16 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par har sett under fler än tre olika år, eller där fler än 40 par setts under något år är delområde nr 1c, 1d, 9, 14, 43, 50, 62, 63, 64, 87, 90 och 91. Av dessa ligger delområde 43, 62, och 87 utanför nuvarande SPA områden.

Arten är sällsynt längs Smålandskusten. Upp till ett 20-tal individer har observerats under senare år i området vid Hagby hamn och Bottorps hamn söder om Kalmar (Artportalen).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	NT <i>C.h.h</i>		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	15 000 p			150 p			730
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	15 000 p	650 p	600 p	50 p	800 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			522 p	586 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Större strandpiparen häckar i fjällen (rasen *C. h. tundrae*) samt längs våra kuster (rasen *C. h. hiaticula*) samt till del även vid större sjöar i inlandet. Majoriteten av de svenska häckande paren häckar i fjällen. Av den kushäckande rasen häckar de flesta på Öland och Gotland (Ottosson et al. 2012).

På Ölands sjömarker häckade cirka 590 par år 2021. Sjömarkerna hyser därmed cirka **4 %** av Sveriges totala häckande bestånd. Av de kushäckande paren hyser Öland cirka **28 %** (Fåglarna i Sverige). Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av större strandpipare i Sverige, särskilt för den kushäckande rasen.

Större strandpipare kan ses runt hela Öland. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har större strandpipare setts någon gång i nästan alla (96) delområden. Fler än 10 par har setts i 40 delområden och ansamlingar av fler än 20 par har setts i 10 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 20 par setts under något är delområde nr 1c, 10, 12, 14, 59, 64, 68, 76, 87, och 90. Av dessa ligger delområde 59 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 40 par större strandpipare. Ytterligare ett litet antal par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården.

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1800 p			18 p			2 400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1800 p	45 p	15 p	130 p	75 p		
			Öl Fågl				
			1-10 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: rastplatser

Mindre strandpiparen häckar huvudsakligen i öppna kulturskapade miljöer som grustag, stenbrott och utfyllnadsmark men även på naturliga grus- och sandstränder. Antalet par som häckar längs Smålandskusten och på Ölands sjömarker är sannolikt mycket litet. Mindre strandpipare har endast setts på Ölands sjömarker vid två tillfällen under inventeringsperioden, det vill säga ett par i område 11 år 2005 och ett par i område 90 år 2003. Båda områdena är idag SPA områden. Enstaka mindre strandpipare har observerats i kalkbrott, hamnar, grusstränder och andra liknande miljöer på Öland och längs Smålandskusten under häckningstid (Artportalen).

Roskarl *Arenaria interpres*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN	VU		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	900 p			9 p			730
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 900 p	40 p	30 p	10 p	200 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			25 p	17 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Roskarlen häckar på havsstränder och i Östersjön på betade strandängar. Cirka hälften av det svenska beståndet häckar i Norrbotten och Västerbotten. Antalet häckande roskarl har minskat mycket kraftigt i Sverige. På Ölands sjömarker har antalet par minskat från cirka 110 par år 1988 till cirka 17 par år 2021. Eftersom arten har minskat i hela Sverige under senare tid är det svårt att beräkna hur stor andel av det svenska beståndet som i dagsläget häckar i Kalmar län. En rimlig bedömning är att cirka 2 % eller mer häckar i Kalmar län. Eftersom arten är klassad som "Endangered / Starkt hotad" finns ett generellt behov att skydda de områden som hyser eller tidigare hyst häckande roskarl.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har roskarl setts någon gång i 71 delområden. Tre eller fler par har setts i 20 delområden och fem eller fler par har setts i 7 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där tre eller fler par setts under något år är delområde nr 1a, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 25, 29, 31, 37, 40, 46, 50, 68 och 76. Av dessa ligger delområde 25, 29, 37 och 40 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 1993 fanns cirka 63 par i ytterskärgården mellan Mönsterås och Västervik. År 2007 hade antalet minskat till cirka 12 par längs hela Smålandskustens ytterskärgård. Möjligen finns något enstaka häckande par ännu kvar längs Smålandskusten.

Sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina schinzii*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
CR	EN		ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	50 p			0,5			35
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	300 p	65 p	65 p	0 p	10 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	60 p		11-100 p			61 p	53 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Kärrsnäppan häckar i Sverige med två raser, den sydliga kärrsnäppan, *schinzii*, i södra Sverige och den nordliga kärrsnäppan, *alpina*, i fjällen. I södra Sverige häckar den sydliga kärrsnäppan på strandängar vid kusten. Den sydliga kärrsnäppan har minskat mycket kraftigt i antal de senaste decennierna i såväl Skåne, Halland som på Gotland och Öland (Ottvall et al. 2019). Häckande par av sydlig kärrsnäppa finns idag i stort sett bara kvar på Öland. Förutom förekomsten på havsstrandängar häckar den sydliga kärrsnäppan också på öländsk alvarmark (Ottvall et al. 2019).

På Ölands sjömarker häckade cirka 53 par år 2021. Utöver dessa par häckade sannolikt något eller några tiotal par på alvarmark. Sjömarkerna hyser därmed mer än 80 % av Sveriges totala häckande bestånd. Kalmar län har ett särskilt ansvar för bevarandet av det svenska beståndet sydlig kärrsnäppa.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har sydlig kärrsnäppa setts någon gång i (62) delområden. Fler än 3 par har setts i 31 delområden och ansamlingar av fler än 5 par har setts i 18 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 3 par setts under något år är delområde nr 1c, 6–14, 17, 18, 22, 30, 31, 33, 44, 45, 47, 50, 54, 55, 64, 65, 67, 68, 80, 86, 87, 90 och 91. Av dessa ligger delområde 22, 30, 44, 47, 54, 55, 80, 86 och 87 utanför nuvarande SPA områden.

Häckande sydlig kärrsnäppa har inte observerats vid inventeringar längs Smålandskusten.

Nordlig kärrsnäppa *Calidris alpina alpina*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	22 500 p			225 p			13 300
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	15 000 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: övervintringsområden, rastplatser

Nordliga kärrsnäppor som häckar i arktiska Fennoscandia och Ryssland rastar i stora antal längs Ölands kust under vår och höst.

Skärsnäppa *Calidris maritima*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 800 p	1 800		18 p	18		710
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 800 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Övervintrande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Skärsnäppan häckar i svenska fjällen och i arktiska områden. Beståndstrenden är okänd. Skärsnäppa kan ses längs Ölands kust under vår- och höstflyttningen. Övervintrande flockar om tiotals, ibland hundratals, individer kan även ses längs Smålandskusten och runt Ölands kust (Artportalen).

Rödbena *Tringa totanus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	NT	VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	27 000 p			270			2 400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	20 000 p	1 800 p	1 600 p	240	1 900		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			>1 000 p			798 p	1 289 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsplatser, rastplatser

Rödbenan häckar vid våtmarker i fjällen och längs vara kuster men till del även i inlandet. Av de kushäckande rödbenorna häckar de flesta på Öland, Gotland och i Skåne. De kushäckande rödbenorna har gått tillbaka i antal de senaste 30 åren (Ottosson et al. 2012, Ottvall et al. 2019). På Ölands sjömarker häckade cirka 1290 par år 2021. Sjömarkerna hyser därmed cirka 5 % av Sveriges häckande bestånd. Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av rödbena i Sverige.

Rödbenan kan ses runt hela Öland. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har rödbena setts någon gång på i stort sett alla (98) lokaler. Fler än 10 par har setts på 74 lokaler och ansamlingar av fler än 30 par har setts på 22 lokaler.

De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par har setts under fler än tre olika år, eller där fler än 40 par setts under något år är delområde nr 1c, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 37, 47, och 55. Av dessa ligger delområde nr 37, 47, och 55 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 40 par rödbena. Ytterligare några enstaka par bedöms häcka i inner- och mellanskärgården.

Nordligt häckande rödbenor, liksom många andra nordligt häckande vadare, rastar under sträckperioder på Ölands strandängar.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	19 000 p			190 p			20 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	19 000 p	0 p	0 p	0 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: rastplatser

Smalnäbbad simsnäppa häckar vid sjöar i fjällen samt till del i skärgårdsmiljö i Västerbotten och Norrbotten. Enstaka individer av arten kan ses längs Ölands kust under vår- och höstflyttningen.

Brushane *Philomachus pugnax*

Ej med på Naturvårdverkets lista

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	EN/VU	NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	25 000 p	20 p	20 p	0 p	15 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	25 000 p		11-100 p			12 p	70 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Brushanen häckar främst i Norrland på myrar i barrskogs- och fjällregionerna. Beståndet har gått tillbaka under de senaste decennierna men det är oklart med hur mycket (Ottosson et al. 2012). Arten häckar även sällsynt på strandängar längs södra Sveriges kuster, i huvudsak på Öland och Gotland (Ottvall et al. 2019). Brushanen minskade på strandängarna i södra Sverige till mycket låga nivåer under andra hälften av 1990-talet. Under de senaste tio åren tycks dock brushanen ha ökat i antal på Öland, från något eller några tiotal par till cirka 70 par.

På Ölands sjömarker häckade cirka 70 par år 2021. Sjömarkerna hyser därmed cirka 90 % av södra Sveriges kushäckande bestånd. Kalmar län har ett ansvar för bevarandet av kushäckande brushane i södra Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har brushane setts någon gång i 56 delområden. Fem eller fler par har setts någon gång i 20 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fem eller fler par har setts under något är delområde nr 1c, 5–14, 17, 22, 26, 34, 45, 54, 68, 76 och 90. Av dessa ligger delområde 5, 22, 26, 34, 54, utanför nuvarande SPA områden.

Häckande brushane har inte observerats vid inventeringar av Smålandskustens ytterskärgård. Observationer av enstaka individer och mindre grupper av brushane under häckningstid längs Smålandskusten, bland annat vid Bottorps hamn, har dock rapporterats till Artportalen.

Nordligt häckande brushanar rastar under flyttperioder på Ölands sjömarker.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Ej med på Naturvårdverkets lista

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT		VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	11 000 p	850	700	170	1300		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	p		101-1000p			466 p	380

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Strandskatan häckar längs hela den svenska kusten och vid de stora sjöarna. Strandskatan har minskat med 60 % eller mer på Ölands sjömarker sedan 1988 (Ottvall et al. 2019). Arten har även minskat under samma tid på Gotland, i Skåne och Halland.

På Ölands sjömarker häckade cirka 380 par år 2021. Eftersom strandskatan har minskat i flera län i södra Sverige under senare tid är det svårt att beräkna hur stor andel av hela Sveriges bestånd som häckar i Kalmar län. En rimlig bedömning kan vara att åtminstone cirka 5 %, sannolikt en högre andel, av Sveriges bestånd häckar i länet. Kalmar län har ett ansvar för bevarandet av kusthäckande strandskator i södra Sverige.

Strandskatan kan ses runt hela Öland. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har strandskata setts någon gång i nästan alla (96) delområden. Fler än 10 par har setts i 50 delområden och ansamlingar av fler än 20 par har setts i 22 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där ansamlingar om 20 eller fler par har setts under något år är delområde nr 1a, 1b, 1c, 6–18, 21, 22, 29, 33, 37 och 47. Av dessa ligger delområde 22, 29, 37 och 47 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 120 par strandskata. Antalet par som häckar i inner- och mellanskärgården bedöms vara betydlig färre. Inventeringar mellan 1990 och 2016 visar att antalet häckande par minskar längs Smålandskusten.

Storspov *Numenius arquata*

Ej med på Naturvårdverkets lista

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN		NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	9 000 p	320 p	300 p	200 p	250 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	p		101-1000p			236 p	157 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Storspoven häckar på jordbruksmark, myrar och strandängar i hela Sverige. Beståndet har minskat under de senaste decennierna (Ottosson et al. 2012). Beståndet på Öland har även minskat från cirka 260 par år 2008 till cirka 160 par år 2021.

På Ölands sjömarker häckade cirka 160 par år 2021. Sjömarkerna hyser därmed cirka 2 % av Sveriges bestånd. Eftersom storspoven har minskat synkront i södra Sverige under senare tid har Kalmar län har ett ansvar för bevarandet av storspov i södra Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har storspov setts någon gång i 83 delområden. Fem eller fler par har setts någon gång i 27 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fem eller fler par har setts under något år är delområde nr 1b, 1c, 6–15, 17, 18, 21, 22, 25, 27, 35, 37, 39, 45–47, 50, 54 och 55. Av dessa ligger delområde 22, 25, 27, 35, 37, 39, 47, 54, och 55 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs enstaka par av storspov. Antalet storspovar som häckar på ängs- och jordbruksmark längs Smålandskusten är dåligt känt men sannolikt mycket lågt.

Rödspov *Limosa limosa*

Ej med på Naturvårdverkets lista

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
EN	NT	NT	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	75 p	40 p	40 p	0 p	10 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			36 p	125 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Rödspoven häckar främst på strandängar och i alvarmiljö i tre områden i Sverige, det vill säga i Kristianstad vattenrike, på Öland och i viss mån på Gotland och i Östergötland. Arten har minskat i Sverige under de senaste decennierna (Ottosson et al. 2012). Men från att ha varit en av landets mest akut hotade fågelarter har rödspoven gjort en anmärkningsvärd återhämtning, främst på Öland där beståndet har ökat sedan 2008 (Ottvall et al. 2019). Ottvall et al. (2019) skattade att det fanns cirka 115 par rödspov i landet år 2019.

På Ölands sjömarker häckade cirka 125 par år 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget därmed cirka 75 % av Sveriges bestånd. Kalmar län har därmed ett särskilt ansvar för bevarandet av häckande rödspov i Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har rödspov setts någon gång i 44 delområden. Tre eller fler par har setts någon gång i 22 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där tre eller fler par har setts under något är delområde nr 1c, 6–18, 21, 22, 45–49 och 54. Av dessa ligger delområde 22, 47, 54, utanför nuvarande SPA områden.

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

Ej med på Naturvårdverkets lista

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
		VU	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	160 000 p	2 300 p	800 p	5 400 p	1 000 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	160 000 p		101-1000p			209 p	180 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera:

Enkelbeckasinen häckar i olika typer av våtmarker och myrar i hela Sverige. Flest antal finns i Norrland. På Ölands sjömarker häckade cirka 180 par år 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget mindre än 1 % av Sveriges bestånd.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har enkelbeckasin setts någon gång i nästan alla (87) delområden. Tio eller fler par har setts någon gång i 20 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där tio eller fler par har setts under något är delområde nr 1b, 1c, 7, 8, 11–15, 20-22, 28, 31–34, 37, 54 och 87. Av dessa ligger delområde 22, 28, 34, 37 och 54, utanför nuvarande SPA områden.

Hur många som häckar längs Smålandskusten är dåligt känt.

Skrattmås *Chroicocephalus ridibundus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	98 000 p			980 p			42 100
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	98 000 p	2 500 p	600 p	8 900 p	3 000 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			299p	739 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Skrattmåsen häckar i kolonier vid sjöar, myrar och längs kusten. Kolonierna finns ofta på öar. Arten finns i hela Sverige förutom i fjällkedjan. Många andra kust- och sjöfågelarter väljer ofta att häcka i eller nära skrattmåskolonier för att minska risken för predation. Skrattmåskolonier kan ofta skifta plats mellan år.

På Ölands sjömarker har antalet par varierat från cirka 300 par år 2008 till cirka 1 500 par 2017 och åter ned till drygt 700 par år 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget cirka 1 % av Sveriges bestånd. Skrattmås häckar även på flera andra platser på Öland och i Kalmar län.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har kolonier om fler än 30 par skrattmås setts någon gång i 22 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 30 par har setts något år är delområde nr 4, 8, 9, 11, 41, 43-45, 56, 61, 63, 64, 69, 75, 76, 80, 82, 83a, 86, 87, 89 och 90. Av dessa ligger delområde nr 4, 41, 43, 44, 56, 61, 69, 75, 80, 82, 83a, 86 och 89 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs drygt 1 300 par skrattmås. Antalet häckande skrattmås i ytterskärgården har varierat under perioden mellan 1990 och 2016 utan en tydlig långsiktig trend. Arten häckar även i Smålandskustens inner- och mellanskärgård. En bedömning är att dubbelt så många häckar i inner- och mellanskärgården som i ytterskärgården. Upp till 4 % av Sveriges bestånd kan därmed häcka längs Smålandskusten.

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	NT winter		ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	2 800 p			28 p			1 100
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	2 800 p	0 p	0 p	0 p	5 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområde, rastplatser

Dvärgmåsen har en östlig utbredning och häckar främst i de baltiska länderna och Ryssland. I Sverige häckar dvärgmåsen huvudsakligen i Norrbotten och Västerbotten. Arten häckar inte i Kalmar län (Ottosson et al. 2012).

Dvärgmås övervintrar längs Atlantkusten och i Medelhavet men även till del ute till havs i centrala Östersjön och i Rigabukten. År 1994 beräknades den övervintrande populationen i Östersjön uppgå till cirka 2 200 individer (Durinck et al. 1994). Dvärgmås ses sträcka söderut i större antal i oktober längs Ölands kust.

Fiskmå *Larus canus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	10 0000 p			1 000 p			16 400
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	10 0000 p	3 000 p	600 p	5 400 p	2 500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			387 p	412 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Fiskmåsen häckar i kolonier eller solitärt vid sjöar och kuster i hela Sverige. Enstaka häckningar förekommer även långt från sjöar.

På Ölands sjömarker har antalet par varierat mellan cirka 400 par och cirka 900 par under perioden 2008 till 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget mindre än 1 % av Sveriges bestånd.

Fiskmåsen häckar även på flera andra platser på Öland och i Kalmar län. Fiskmåsen kan ses runt hela Öland. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har fiskmåsen setts någon gång i nästan alla (96) delområden. Kolonier om fler än 30 par fiskmåsen har setts någon gång i 22 delområden.

De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 20 par har setts något år är delområde nr

1a, 1c, 8, 10, 12, 29, 37, 41, 47, 56, 65, 68, 75, 76, 80, 82, 83a, 83b, 86 och 87. Av dessa ligger delområde nr 29, 37, 41, 47, 56, 75, 80, 82, 83a, 83b och 86 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 870 par fiskmåsen. Antalet häckande fiskmåsen i ytterskärgården har minskat under perioden mellan 1990 och 2016. Antalet häckande fiskmåsen bedöms vara betydligt färre i inner- och mellanskärgården än i ytterskärgården. Cirka 1 % av Sveriges bestånd häckar längs Smålandskusten.

Gråtrut *Larus argentatus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	61 000 p			610			20 100
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	61 000 p	2 500 p	750 p	3 300 p	3 000 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			386 p	520 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Gråtruten häckar i kolonier eller med enstaka par, oftast på öar, längs hela Sveriges kust och vid större sjöar. Arten har minskat markant i Sverige under 2 000-talet, bland annat på Gotland. På Öland indikerar dock sjömarksinventeringar att arten har ökat i antal sedan år 2008. Eventuellt speglar inte sjömarksinventeringen artens utveckling på Öland fullt ut då gråtrut även häckar på öar som inte ingår i inventeringarna.

På Ölands sjömarker har antalet par varierat upp och ner mellan cirka 120 par och cirka 630 par mellan 1988 och 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget cirka 1 % av Sveriges bestånd. Gråtrut häckar även på flera andra platser på Öland och i Kalmar län.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har gråtrut setts någon gång i nästan alla (84) delområden. Kolonier om fler än 20 par gråtrut har setts någon gång i 10 delområden. Kolonier om fler än 100 par har setts någon gång i tre delområden, dvs delområden nr 1a, 12 och 56. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 20 par har setts något år är delområde nr 1a, 12, 44, 56, 63, 83b, 86, 89, 90 och 91. Av dessa ligger delområde nr 44, 56, 83b, 86, och 89 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 1750 par gråtrut. Antalet häckande gråtrut i ytterskärgården har minskat kraftigt under perioden mellan 1995 och 2016. Antalet häckande gråtrutar bedöms vara betydligt färre i inner- och mellanskärgården än i ytterskärgården. Smålandskusten hyser i dagsläget cirka 1–3 % av Sveriges bestånd

Havstrut *Larus marinus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	8 000 p			80 p			4 200
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	15 000 p	420 p	130 p	360 p	420 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			129 p	80 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Havstruten häckar på öar längs Sveriges kust och vid de större sjöarna. Antalet par har minskat i Sverige under senare tid (Ottosson et al. 2012).

På Ölands sjömarker har antalet par varierat mellan 70–160 par mellan 1988 och 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget cirka 1,5 % av Sveriges bestånd. Havstrut häckar även på flera andra platser på Öland och i Kalmar län.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har havstrut setts någon gång i 69 delområden.

Grupper eller kolonier om fler än 10 par havstrut har setts någon gång i 9 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 10 par har setts något år är delområde nr 1a, 12, 44, 56, 63, 68, 83b och 91. Av dessa ligger delområde nr 44, 56 och 83b, utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 250 par havstrut. Antalet häckande havstrut i ytterskärgården har minskat kraftigt under perioden 2000–2016. Antalet häckande havstrutar bedöms vara betydligt färre i inner- och mellanskärgården än i ytterskärgården Smålandskusten hyser i dagsläget cirka 1–2 % av Sveriges bestånd

Silltrut (Östersjötrut) *Larus fuscus fuscus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
VU	VU		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	10 000 p			100 p			560
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	19 000 *p	15 p	4 p	10 p	2 000 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
	11 100 p		1-10 p			10 p	0 p

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden

*. = antal avser båda raserna, varav cirka hälften avser rasen *L. f. fuscus* (Östersjötrut)

Silltruten häckar i kolonier på öar längs hela Sveriges kust. Rasen *fuscus* finns i Östersjön och rasen *intermedius* på västkusten. Större kolonier om flera hundra par av rasen *fuscus* finns bland annat på Gotland. Silltrut söker ofta efter föda långt ute till havs (Hentati-Sundberg et al. 2018).

På Ölands sjömarker har antalet par minskat från cirka 60 par till noll eller ett fåtal par från år 1988 till 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget mindre än 1 % av Sveriges bestånd. Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har silltrut setts någon gång i 16 delområden. Grupper eller kolonier om fler än 10 par silltrut har setts någon gång i 2 delområden, det vill säga i delområde nr 1a, och 56. Av dessa ligger delområde nr 56 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 20 par silltrut. Arten saknas som häckfågel i inner- och mellanskärgården.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT	VU		Ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	580 p		1 200	5,8 p		12	50
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	500 p	70 p	3 p	70 p	40 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl				
	631 p		0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Skräntärnan häckar i kolonier eller solitärt längs Sveriges östra kust. Cirka 631 häckande par observerades år 2020 i Sverige (Lötberg muntligen). Arten födosöker vanligtvis i sjöar och i grunda vikar men studier av sändarförsedda individer i Uppland visar att den även kan fiska långt ute till havs.

Skräntärna häckade i fyra kolonier i Kalmar län år 2021, det vill säga på Furö (55 par), Älgsbådarna (20 par), Skorvan (50 par) samt på Garpen (15 par). Enstaka häckande par har under tidigare år även noterats på bland annat Kåreholm på östra Öland (delområde nr 56). Kalmar län hyser därmed cirka 20 % av det häckande svenska beståndet. Kalmar län har ett särskilt ansvar för bevarandet av häckande skräntärna i Sverige.

Skräntärnor flyttar ibland till nya alternativa häckningsöar. Ett skydd bör därför inbegripa även potentiella häckningsöar, t.ex. sådana öar där arten tidigare har häckat. Både under och efter häckningen kan skräntärnor observeras längs kusten långt från häckningsplatserna.

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 040 p			10,4 p			1 700
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	460 p	5 p	0 p	5 p	150 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl				
	1 431 p		0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: häckningsområden, rastplatser

Kentsk tärna häckar i kolonier längs södra Sveriges kust, främst på Gotland och i Blekinge men även i Skåne, Halland, Bohuslän och tidvis på Öland. Kolonierna återfinns i stort sett alltid i skrattnåskolonier. Den kentska tärnan byter ofta häckningsplats mellan år. Även en stor koloni kan etableras på en plats under ett år för att sedan vara försvunnen nästa år. Den Kentska tärnan har ökat i antal i Östersjöregionen under senare decennier (Herrmann et al. 2011).

Kolonier av kentska tärnor har observerats på Ölands ostkust i delområde nr 76 (15 par år 2017) och 83b (50 par 1988) samt på Villgrund (delområde nr 61) (24 par år 2020, 137 par år 2021).

Under vissa år kan Öland hysa upp mot 10 % av det häckande beståndet av Kentsk tärna i Sverige.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 13 par Kentsk tärna. Under senare år har inga häckande par noterats vid inventeringar längs Smålandskusten.

Småtärna *Sternula albifrons*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	630 p			6,3			190
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	490 p	75 p	70 p	5 p	200 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			11-100 p			67 p	74 p

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Småtärnan häckar i kolonier eller med enstaka par längs södra Sveriges kuster samt i Norrbotten.

På Ölands sjömarker har antalet par varierat mellan 50–160 par mellan 1988 och 2021. Sjömarkerna hyser i dagsläget mellan 15–20 % av Sveriges bestånd. Kalmar län har därmed ett ansvar för bevarandet av häckande småtärna i Sverige.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har småtärna setts någon gång i 85 delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där fler än 5 par har setts något år är delområde nr 1a, 1d, 12, 14, 31, 34, 37, 43, 44, 47, 50, och 72. Av dessa ligger delområde nr 34, 37, 43, 44, 47 och 72 utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 4 par småtärna. Arten saknas som häckfågel i inner- och mellanskärgården.

Fisktärna *Sterna hirundo*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	25 000 p			250 p			9 800
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	25 000 p	300 p	10 p	1 100 p	500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	
			1-10 p			7 p	

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Fisktärnan häckar längs hela Sveriges kust samt vid sjöar i Götaland, Svealand och Norrlands kustland.

Fram till år 2017 har endast enstaka fisktärnor observerats häcka på Öland. Därefter har kolonier observerats år 2018 (137 par i delområde nr 68), år 2019 (51 par i delområde nr 56 och 113 par i delområde nr 86) samt år 2020 (84 par i delområde 83a).

Sjömarkerna hyser i dagsläget mindre än 1 % av Sveriges bestånd.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 60 par fisktärna. Antalet par av fisktärna som observerats vid inventeringar av öar i ytterskärgården sedan 1990 har varierat kraftigt mellan år. Dock finns en ökande trend. Antalet häckande par i inner- och mellanskärgården bedöms vara dubbelt så många som i ytterskärgården.

Fisktärnan liksom andra tärnor byter ibland häckningsplats mellan år.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	41 000 p			410 p			20 000
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	34 000 p	1 800 p	600 p	1 200 p	1 500 p		
			Öl Fågl			Öl 2008	Lst 2021
			101-1000p			587p	378

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Silvertärnan häckar främst längs Sveriges östkust samt i fjällen, Norrlands inland och vid Vänern. Den häckar vanligtvis i kolonier.

På Ölands sjömarker har antalet varierat mellan 350–750 par mellan 1988 och 2021.
Sjömarkerna hyser i dagsläget cirka 1 % av Sveriges bestånd.

Vid inventeringarna av Ölands sjömarker har silvertärna setts någon gång på i nästan alla (96) delområden. De viktigaste sjömarkerna för arten, det vill säga där kolonier om fler än 20 par har setts något år är delområde nr 1a, 1d, 9, 43, 50, 54, 56, 59, 63, 68, 77, 80, 83a, 83b, 87 och 90. Av dessa ligger delområde nr 43, 54, 56, 59, 77, 80, 83a, 83b, utanför nuvarande SPA områden.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs drygt 1 300 par silvertärna. Antalet häckande silvertärna i ytterskärgården har varierat under perioden mellan 1990 och 2016 utan en tydlig långsiktig trend. Få par häckar i Smålandskustens inner- och mellanskärgård.

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT		EN	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	560 p			5,6 p			
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	560 p	4 p	0 p	4 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, rastplatser

Kustlabb häckar på skär i ytterskärgården från Småland till Norrbotten. Arten häckar även på västkusten.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 4 par kustlabb. Mellan 1990 och 2016 har kustlabb observerats häcka på totalt 11 lokaler i ytterskärgården. Kustlabb häckar inte på Öland eller i Smålandskustens inner- och mellanskärgård.

Sillgrissla *Uria aalge*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
				260 p			
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	11 000 p	0 p	0 p	0 p	7 500 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl				
	26 000 p		0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Sillgrissla häckar i klippbranter och steniga skär längs kusten. Cirka 80 % av Sveriges bestånd häckar på Stora och Lilla Karlsö. Arten häckar inte i Kalmar län.

Under häckningsperioden födosöker de sillgrisslor som häckar på Karlsöarna i vattenområden mellan Gotland och Öland. En viktig födokälla är skarpsill (Hentati-Sundberg et al. 2018)

Tordmule *Alca torda*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
			nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
				350 p			
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	26 000 p	20 p	0 p	20 p	9 000 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl				
	35 000 p		0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Tordmule häckar i klippbranter och steniga skär längs Östersjökusten. En stor andel av Sveriges bestånd häckar på Stora och Lilla Karlsö. På Stora Karlsö häckar cirka drygt 12 000 par (Isaksson et al. 2019). Under häckningsperioden födosöker de tordmular som häckar på Karlsöarna i vattnet mellan Gotland och Öland (Hentati-Sundberg et al. 2018). En viktig födokälla är skarpsill, sill och kusttobis.

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs cirka 18 par tordmule. Mellan 1990 och 2016 har tordmule observerats häcka på totalt 13 lokaler i ytterskärgården. Den största kolonin finns på Älgsbådarna och på närliggande Labbskär, Södra och Norra Lekskär. Ingen förekomst är känd i inner- och mellanskärgården.

Tobisgrissla *Cepphus grylle*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT	NT		nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
				110 p			
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	8 700 p	2 p	1 p	2 p	60 p		
	Sv Fågl		Öl Fågl				
	11 000 p		0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden

Två olika raser av tobisgrissla häckar i Sverige. Östersjöpopulationen av tobisgrissla, *Cepphus grylle grylle* häckar på steniga öar och skär längs östersjökusten upp till norra Bottenviken i Sverige samt i Finland och Estland. Den östatlantiska rasen *C. g. arcticus* häckar längs svenska västkusten och längs nordatlantens kust. Nominatrasen i Östersjön, är klassificerad som "Near threatened" på Helcoms rödlista över hotade arter (Helcom 2013). Östersjöpopulationen av tobisgrissla har beräknats uppgå till strax under 20 000 häckande par och populationstrenden är minskande (Helcom 2013).

Vid inventeringen år 2007 av Smålandskustens ytterskärgård sågs 1 par tobisgrissla. Mellan 1990 och 2008 har enstaka par av tobisgrissla observerats häcka på totalt 11 lokaler i ytterskärgården. Efter 2009 har inga häckande par noterats vid inventeringar längs Smålandskusten eller Ölands kust. Tidigare har tobisgrissla även häckat på ön Jungfrun i Kalmarsund.

Viktiga övervintringsområden för Östersjöpopulationen av tobisgrissla är bland annat Hoburgs bank, Norra Midsjöbanken och Södra Midsjöbanken syd om Gotland och öster om Öland samt Ölands norra grund (Durinck et al. 1994, Larsson och Skov 2005).

Smålom *Gavia stellata*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT	CR winter	LC	ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	1 600 p	270	1 700	16 p	2.7	17	2 600
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	1 600 p	0 p	0 p	15 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande

Identifiera: övervintringsområden, rastplatser, flygstråk

I Sverige häckar smålom i mindre sjöar i skogsområden i Svealand och norrut. Några par häckar på småländska höglandet. Arten häckar inte i Kalmar län.

En mindre del av de nordvästeuropeiska populationerna av storlom och smålom övervintrar i Östersjön, främst i södra Östersjön öster om Rügen samt längs den Baltiska kusten (Skov et al. 2011). En del av de nordligt häckande populationerna passerar Östersjön på väg till övervintringsområden i Nordsjön, Atlanten och Svarta havet. Smålom ses dock regelbundet under vintern och under flyttning i centrala Östersjön och i vattnen öster om Öland.

Storlom *Gavia arctica*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
	CR winter	LC	ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	6 200 p			62 p			3 500
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	6 200 p	140 p	0 p	740 p	0 p		
			Öl Fågl				
			0 p p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser, flygstråk

Storlom häckar i sjöar i skogsområden i hela Sverige förutom i Skåne, på Öland och Gotland.

En del av de nordligt häckande populationerna passerar Östersjön på väg till övervintringsområden i Nordsjön, Atlanten och Svarta havet. Storlom ses regelbundet under vintern och under flyttning i centrala Östersjön och i vattnen öster om Öland.

Storskarv *Phalacrocorax carbo sinensis*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
		LC	nej				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	40 000 p	14 000		400 p	140		3 900
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	44 000 p	3 430 p	1 100 p	2 633 p	10 323 p		
			Öl Fågl				
			>1 000 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Häckande

Identifiera: Övervintringsområden, rastplatser

Storskarven (mellanskarv) återkom som häckfågel till Sverige omkring år 1948. De första kolonierna etablerades i Kalmarsund. Under 1990-talet ökade beståndet kraftigt längs Sveriges kuster och i de stora sjöarna. Från omkring år 2006 har det svenska beståndet stabiliserats och på vissa håll minskat. År 2012 skattades det svenska häckande beståndet till drygt 40 000 par (Wirdheim och Engström 2013). År 2018 registrerades totalt 30 häckningskolonier med sammanlagt 14 074 aktiva bon i Kalmar län, de flesta på öar i Kalmarsund (Svensk Naturförvaltning AB 2018).

Huvuddelen av de i Östersjön häckande skarvarna flyttar till centrala och södra Europa under vintern. En mindre men ökande andel övervintrar i Östersjön (Herrmann et al. 2015, 2019).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
		LC	ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	4 100 p			41 p			
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	4 100 p	160 p	3 p	560 p	0 p		
			Öl Fågl				
			1-10 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger:

Identifiera: Häckningsområden, övervintringsområden, rastplatser

Fiskgjusen bygger sitt bo i träd i skogsmark, ibland långt från vatten, eller på skogsbeklädda öar. Fiskgjusens föda består av fisk som den fångar i sjöar eller vid kusten. Fiskgjusen häckar på vissa platser längs Smålandskusten men i större utsträckning i inlandet. Fiskgjusen flyttar från Sverige under hösten och övervintrar huvudsakligen i Afrika.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

Artdata	Helcom	IUCN	Bilaga 1				
NT		LC	ja				
NV	Häckande	Vinter	Rastande	1 % H	1 % V	1 % R	1 % Flyw
	900 p	5 000	5 300	9 p	50	53	
Fågl Sv	Sverige	Kalmar H	Öland	Småland	Gotland I		
	530 p	58 p	12 p	52 p	24 p		
			Öl Fågl				
			11-100 p				

Artikel 4.2 SPA-trigger: Rastande, övervintrande

Identifiera: Häckningsområde, övervintringsområde

Havsörnen häckar längs Östersjökusten men även vid större sjöar och i fjälltrakterna. Havsörnen var nästan utrotad i Sverige på grund av miljögifter på 1970-talet. Under de senaste 30 åren har beståndet ökat mycket kraftigt och häckande havsörn finns nu runt hela Östersjön inklusive på Öland och längs Smålandskusten. Havsörnens återkomst till kust- och skärgårdsmiljön påverkar genom predation nu bestånden av flera kust- och sjöfågelarter, bland annat ejderbeståndet. Havsörn finns närvarande längs kusten under hela året.

Referenslista

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. Artdatabanken

Artportalen. <https://www.artportalen.se/>

Beekman, J., Koffijberg, K., Wahl, J., Kowallik, C., Hall, C., Devos, K., Clausen, P., Hornman, M., Laubek, B., Luigujoe, L., Weiloch, M., Boland, H., Švazas, S., Nilsson, L., Stipniece, A., Keller, V., Gaudard, C., Degen, A., Shimmings, P., Larsen, B.H., Portolou, D., Langendoen, T., Wood, K.A. & Rees, E.C. 2019. Long-term population trends and shifts in distribution of Bewick's Swans *Cygnus columbianus bewickii* wintering in northwest Europe. *Wildfowl Special Issue 5*: 73–102.

BirdLife International. 2022. IUCN Red List for birds. <http://www.birdlife.org>

BirdLife Sverige. 2022. Sveriges Fåglar 2021. BirdLife Sverige. ISBN 978-91-88124-71-5

Black, J., Prop, J., Larsson, K. 2014. *The Barnacle Goose*. London, T & AD Poyser. ISBN 978-1-4729-1157-5.

Dagys, M., Hearn, R. (compilers) 2018. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Velvet Scoter (*Melanitta fusca*) W Siberia & N Europe/NW Europe population. AEWA Technical Series No. 67. Bonn, Germany.

https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/velvet_scoter_11022020.pdf

Durinck, J., Skov, H., Jensen, F.P. and Pihl, S. 1994. Important marine areas for wintering birds in the Baltic Sea. – EU DG XI Research Contract no. 2242/90-09-01. *Ornis Consult Report 1994*, 110 pp

https://www.researchgate.net/publication/275678381_Important_Marine_Areas_for_Wintering_Birds_in_the_Baltic_Sea/link/5570424b08aefcb861ddd7c4/download

Hearn, R.D., Harrison, A.L. & Cranswick, P.A. 2015. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Long-tailed Duck (*Clangula hyemalis*). AEWA Technical Series No. 57. Bonn, Germany.

https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/aewa_ts57_issap_ltd.pdf

HELCOM. 2013. HELCOM Red List of Baltic Sea species in danger of becoming extinct. *Balt. Sea Environ. Proc.* No. 140.

<https://helcom.fi/baltic-sea-trends/biodiversity/red-list-of-baltic-species/red-list-of-birds/>

Hentati-Sundberg, J., Evans, T., Österblom, H., Hjelm J., Larson, N., Bakken, V., Svenson, A. and Olsson, O. 2018. Fish and seabird spatial distribution and abundance at the largest seabird colony in the Baltic Sea. *Marine Ornithology* 46: 61–68.

Herrmann, C., Wendt, J., Köppen, U., Kralj, J. and Feige, K.D. 2015. Changes in the migration pattern of the Great Cormorant *Phalacrocorax carbo sinensis* from the 1930s until today. *Vogelwarte* 53: 139-154.

Herrmann, C., Bregnballe, T., Larsson, K., Leivits, M., and Rusanen P. 2019. Population Development of Baltic Bird Species: Great Cormorant (*Phalacrocorax carbo sinensis*). HELCOM Baltic Sea Environment Fact Sheets 2018. Online www.helcom.fi

<https://helcom.fi/wp-content/uploads/2020/06/BSEFS-Population-development-of-the-Great-Cormorant.pdf>

Herrmann, C., Gregersen, J., Larsson, R., Larsson, K., Elts, J., et al. (2011). Population Development of Baltic Bird Species: Sandwich Tern (*Sterna sandvicensis* Lath., 1787). Helcom. <http://www.helcom.fi/baltic-sea-trends/environment-fact-sheets/biodiversity/population-development-of-sandwich-tern/>

Isaksson, N., Evans, T.J., Olsson, O., and Åkesson, S. 2019. Foraging behaviour of Razorbills *Alca torda* during chick-rearing at the largest colony in the Baltic Sea. Bird Study: DOI: 10.1080/00063657.2018.1563044
<https://doi.org/10.1080/00063657.2018.1563044>

Jensen, G.H., Madsen, J., Nagy, S., Lewis M. (Compilers) 2018. AEWa International Single Species Management Plan for the Barnacle Goose (*Branta leucopsis*) - Russia/Germany & Netherlands population, East Greenland/Scotland & Ireland population, Svalbard/South-west Scotland population. AEWa Technical Series No. 70. Bonn, Germany.
https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/ts70_issmp_barnacle%20goose_complete.pdf

Johansson, T. och Larsson, T. 2008. Häckfågelfaunan i östra Smålands ytterskärgård 1990 – 2008. Länsstyrelsen Kalmar län, Länsstyrelsens meddelandeserie 2008:13.

Johansson, T. och Larsson, T. 2019. Inventering av kustfågel - Uppföljning inom LIFE Coast Benefit. Länsstyrelsen Kalmar län, Meddelande 2019:18

Larsson, K. 2018. Sjöfåglars utnyttjande av havsområden runt Gotland och Öland: betydelsen av marint områdesskydd. Länsstyrelsen Gotlands län. Rapport 2018:2
<http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1176542/FULLTEXT01.pdf>

Larsson, K. and Forslund, P. 1994. Population dynamics of the Barnacle Goose *Branta leucopsis* in the Baltic area: density-dependent effects on reproduction. Journal of Animal Ecology 63:954-962.

Larsson, K. och Skov, H. 2005. Utbredning av övervintrande alfågel och tobisgrissla på Norra Midsjöbanken mellan 1987 och 2001. Rapport Högskolan på Gotland.

Larsson, T. 2001. Häckfågelfaunan i östra Smålands ytterskärgård -10 års inventeringar. Länsstyrelsen Kalmar län, Meddelande 2001:21.

Lehikoinen, P., Alhainen, M., Frederiksen, M., Jaatinen, K., Juslin, R., Kilpi, M., Mikander, N. & Nagy, S. (compilers) 2020. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Common Eider *Somateria m. mollissima* (Baltic, North & Celtic Seas, and Norway & Russia populations) and *S. m. borealis* (Svalbard & Franz Josef Land population). AEWa Technical Series No. [XX], Bonn, Germany.
https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/document/aewa_mop8_25_common_eider_ISSAP.pdf

Marchowski, D., Ł Ławicki, Ł., Fox, A.D., Nielsen, R.D., Petersen, I.K., Hornman, M., Nilsson, L., Haas, F., Wahl, J., Kieckbusch, J., Nehls, H.W., Calbrade, N., Hearn, R., Meissner, W., Fitzgerald, N., Luigujoe, L., Zenatello, M., Gaudard, C., and Koschinski, S. 2020. Effectiveness of the European Natura 2 000 network to sustain a specialist wintering waterbird population in the face of climate change. Scientific Reports 10:20286 <https://doi.org/10.1038/s41598-020-77153-4>

Nagy, S., Petkov, N., Rees, E., Solokha, A., Hilton, G., Beekman, J. and Nolet, B. 2012. International Single Species Action Plan for the Conservation of the Northwest European

Population of Bewick's Swan (*Cygnus columbianus bewickii*). AEWA Technical Series No. 44. Bonn, Germany

Nilsson, L. 2012. Distribution and numbers of wintering sea ducks in Swedish offshore waters. *Ornis Svecica* 22: 39-59.

https://www.researchgate.net/publication/286370369_Distribution_and_numbers_of_wintering_sea_ducks_in_Swedish_offshore_waters

Nilsson, L. 2016. Survey of wintering Whooper Swans *Cygnus cygnus* in Sweden in January 2015, and habitat shift in 1995–2015. *Ornis Svecica* 26:55–60.

Nilsson, L. 2016. Changes in numbers and distribution of wintering Long-tailed Ducks *Clangula hyemalis* in Swedish waters during the last fifty years. *Ornis Svecica* 26: 162-176.

https://www.researchgate.net/publication/341593801_Changes_in_numbers_and_distribution_of_wintering_Long-tailed_Ducks_Clangula_hyemalis_in_Swedish_waters_during_the_last_fifty_years

Nilsson, L. and Haas, F. 2016. Distribution and numbers of wintering waterbirds in Sweden in 2015 and changes during the last fifty years. *Ornis Svecica* 26: 3-54.

https://www.researchgate.net/publication/313798586_Distribution_and_numbers_of_wintering_waterbirds_in_Sweden_in_2015_and_changes_the_last_fifty_years

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. och Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.

Ottvall, R., Ottosson, U. & Green, M. 2019. Strandängsfåglar – Rapport från Gemensamt delprogram täckande perioden 1998–2018. Länsstyrelsen Skåne. Rapport 2019:24

[FULLTEXT01.pdf \(diva-portal.org\)](#)

Pavon-Jordan, D., Fox, A.D., Clausen, P., Dagys, M., Deceuninck, B., Devos, K., Hearn, R.D., Holt, C.A., Hornman, M., Keller, V., Langendoen, T., Ławicki, L., Lorentsen, S.H., Luigujoe, L., Meissner, W., Musil, P., Nilsson, L., Paquet, J-Y, Stipniece, A., Stroud, D.A., Wahl, J., Zenatello, M., and Lehikoinen, A. 2015. Climate-driven changes in winter abundance of a migratory waterbird in relation to EU protected areas. *Diversity and Distributions* 21: 571–582 DOI: 10.1111/ddi.12300

Pettersson, J. 2001. Fåglar på Ölands sjömarker 1988 och 1998. Länsstyrelsen Kalmar, meddelande 2001:12.

Powolny, T., Jensen, G.H., Nagy, S., Czajkowski, A., Fox, A.D., Lewis, M., Madsen, J. (Compilers) 2018. AEWA International Single Species Management Plan for the Greylag Goose (*Anser anser*) - Northwest/Southwest European population. AEWA Technical Series No. 71. Bonn, Germany.

https://www.unep-aewa.org/sites/default/files/publication/ts71_issmp_greylag%20goose_complete.pdf

Skov, H., Heinanen, S., Žydelis, R., Bellebaum, J., Bzoma, S., Dagys, M., Durinck, J., Garthe, S., Grishanov, G., Hario, M., Kieckbusch, J.J., Kube, J., Kuresoo, A., Larsson, K., Luigujoe, L., Meissner, W., Nehls, H.W., Nilsson, L., Petersen, I.K., Roos, M.M., Pihl, S., Sonntag, N., Stock, A., Stipniece, A., Wahl, J., 2011. Waterbird populations and pressures in the Baltic Sea. TemaNord

2011:550. Nordic Council of Ministers, Copenhagen.

<https://www.norden.org/en/publication/waterbird-populations-and-pressures-baltic-sea>

SOF. 2015. Ölands Fåglar. Sveriges Ornitologiska Förening / BirdLife Sverige.

Svensk Naturförvaltning AB. 2018. Skarvpopulaonen i Kalmar län. Resultat från inventering längs kusten i Kalmar län 2018. Länsstyrelsen i Kalmar län, rapport 02-2018

Wallin, M., Wallin, K. & Truvé, J. 2009. Fågelfaunan på Ölands sjömarker – inventeringar 1988-2008. Länsstyrelsen Kalmar, meddelande 2009:08.

Wirdheim, A. och Engström, H. 2013. Inventering av häckande storskarv (underart mellanskarv) i Sverige 2012. Rapport Sveriges Ornitologiska Förening

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

Vs 2022-04-14 Kjell Larsson